Maandag 18 November 1946 | DAGBLAD | 63ste Jaargang No. 4964

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags. Abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad. Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes. Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Cabinet-Beel met crisis bedreigd

Erkenning Soekarno grootste bezwaar van oppositie

OVEREENKOMST GETEKEND.

Een overeenkomst bestaande uit 17 punten ter regeling van het Nederlands Indische vraagstuk is Vrijdag middag te Batavia in Sjahrirs woning geparafeerd door de vertegenwoordigers van beide partijen.

Prof. Schermerhorn zat deze bijeenkomst voor. De ontwerp overeenkomst werd in eindvorm opgemaakt tijdens een bijeenkomst die voordien plaats had ten huize van Prof. Schermerhorn en die door Sjahrir werd voorgezeten (Batavia, Aneta).

Officieel is bekend gemaakt dat de Nederlands Indonesische overeenkomst welke Vrijdag te Batavia is geparafeerd, Maandag bekend gemaakt wordt. Men verneemt dat de Regering nog een der hoofdpunten in overweging houdt en de mogelijk van onderhandelingen werd opengelaten; men hoopt echter weldra een beslissing te nemen. Deze beslissing zal door de Regering naar Batavia worden geseind; hierdoor is het niet noodzakelijk voor de leden van de Commissie-Generaal om naar Nederland te vliegen voor verdere besprekingen (Den Haag, Aneta).

DE VERKLARING VAN DR. BEEL.

Een rectificatie.

Na ontvangst van de volledige text van Dr. Beels verklaring over de ontwerp-overeenkomst tussen Nederland en Indonesië blijkt, dat de voorzitter van de Ministerraad zeide over de status van Suriname en de Nederlandse Antillen: „Deze twee laatste gebiedsdelen zouden het recht behouden hun betrekkingen met het Koninkrijk en de Nederlands Indonesische Unie **mede** te bepalen (in plaats van **nader** te bepalen)."

Verder was een zetfout geslopen in het begin van de verklaring waar stond: het Koninkrijk der Nederlanden wordt lid **van** de Verenigde Staten van Indonesië van een Nederlandse Indonesische Unie. Dit moest zijn: wordt lid **met** de Verenigde Staten van Indonesië in een Nederlandse Indonesische Unie (RPD).

HET AFTREDEN VAN RINGERS.

Ir. J. A. Ringers, Minister van Openbare Werken en heropbouw, heeft uit protest tegen het paraferen van de ontwerp-overeenkomst te Batavia ter regeling van de Nederlands-Indonesische quaestie ontslag genomen. Zeshonderd katholieke leiders kwamen Zaterdag en Zondag te Utrecht bijeen teneinde de houding van de partij ten opzichte van de Nederlands-Indische situatie te bespreken. Men vermoedt, dat deze bijeenkomst de zwaarste beproeving zal zijn, die het cabinet Beel sedert de vorming vier maanden geleden te doorstaan heeft.

Zowel binnen als buiten het cabinet hebben katholieke leiders van de rechtse vleugel reeds hun ontevredenheid betuigd over de overeenkomst, vooral omdat Soekarno erdoor erkend is.

Prof. Dr. C. P. Romme, fractieleider van de K.V.P. in de Tweede Kamer, heeft in de Tweede Kamer reeds voorbehoud gemaakt tegen de overeenkomst. Ir. Ringers verklaarde Zaterdag aan Aneta, dat hij destijds bij de vorming van het cabinet-Beel met een zwaar hart voorlopig de portefeuille aanvaardde. Dit voorbehoud vond zijn oorzaak in de politieke leiding der zaken van het vorige cabinet ten opzichte van de betrekkingen tussen Nederland en Nederlands Indië. De verdere ontwikkeling — aldus Ir. Ringers — heeft mij tot mijn ontslag geleid (Den Haag, Aneta).

De overeenkomst

De text van de overeenkomst van Cheribon welke heden gepubliceerd werd, maakt bekend, dat de Verenigde Staten van Indonesië onder Koningin Wilhelmina gevormd zullen worden tegen 1 Januari 1949. De overeenkomst zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan de parlementen van Nederland en de Indonesische Republiek. Onder de bepalingen erkent de Nederlandse regering het de facto gezag van de Indonesische Republiek onder leiding van President Soekarno en Premier Sjahrir over Java, Madoera en Sumatra. De Verenigde Staten van Indonesië zullen zijn samengesteld uit de Republiek, Borneo en de Grote Oost (op federale basis), behoudens het recht van de eilanden buiten de huidige republiek om een andere regeringsvorm voor hun bewoners te kiezen.

De voorgestelde Unie zal bestaan uit de Verenigde Staten van Indonesië als een samenstellend deel en het Koninkrijk der Nederlanden — bestaande uit Nederland, Suriname en Curaçao — als een ander. Hoge Commissarissen zullen worden ingewisseld tussen de twee regeringen en speciale organen zullen in het leven worden geroepen om de gemeenschappelijke belangen te bevorderen, zoals buitenlandse betrekkingen, defensie en — voor zo ver als nodig is — financiën. Nederland verbindt zich tot de vermindering van de omvang der Nederlandse strijdkrachten in Indonesië onmiddellijk na het sluiten van de overeenkomst. Nederland zal ook stappen doen om de toelating van Indonesië tot de Verenigde Naties te bewerkstelligen.

De overeenkomst stelt de vorming van een orgaan in het vooruitzicht, bestaande uit afgevaardigden, aan te wijzen door de beide regeringen, „hetwelk door arbitratie elk dispuut, dat zal voortspruiten uit de overeenkomst en niet door gemeenschappelijk overleg kan worden opgelost, zal regelen. Voorts wordt gezegd, dat in zulk een geval een voorzitter van elke nationaliteit met een beslissende stem bij overeenkomst zal worden benoemd, of, indien geen overeenkomst te bereiken is, de President van het Internationale Hof van Justitie zal worden aangewezen. De Republiek zal de eisen voor schadeloosstelling van alle niet-Indonesiërs erkennen voor het herstel van rechten en bezittingen in het gebied onder haar gezag en een gezamenlijke commissie zal worden benoemd om die eisen in overweging te nemen (Batavia, (AP) 18.11).

USA - Bisschoppen veroordelen het Sovjet-totalitairisme

Zien waarborging natuurlijke rechten van den mens als eerste vereiste voor de vrede

VERKLARING VAN DE NOORDAMERIKAANSE BISSCHOPPEN.

Bij de sluiting van hun jaarlijkse bijeenkomst gaven de katholieke bisschoppen van Noord-Amerika een verklaring uit, waarbij zij hun afkeuring uitspraken over het „Sovjet-totalitairisme" en de „Sovjet-agressie".

De verklaring werd in naam der bisschoppen getekend door het bestuur van de „National Catholic Welfare Conference", waarvan Kardinaal Stritch, aartsbisschop van Chicago, voorzitter en kardinaal Spellman, Aartsbisschop van New York, secretaris is. De verklaring dringt er op aan, dat de vredesverdragen „de zekerheid moeten scheppen dat de mensen overal hun natuurlijke rechten blijven genieten, dan zal er een begin van vrede zijn en de vrees voor de oorlog zal verdwijnen uit de geesten der mensen."

De verklaring noemde de „rechten van den mens", welke de Noordamerikaanse onafhankelijkheidsverklaring opsomt, de rerhten die den mens van nature toekomen en merkte op, dat „gedurende de oorlog onze strijdkreet was: verdediging van de aangeboren vrijheden tegen het nazistische en fascistische totalitairisme.

De naweeën van de oorlog hebben het totalitairisme van de Sovjet geoenbaard, een totalitairisme dat niet minder agressief is tegen deze vrijheden in de landen, welke door de Sovjet bezet zijn. Het totalitairisme heeft deze vrijheden niet erkend of eerbiedigd. Het vervolgt de burgers. Het dwingt aan andere volken zijn levensopvattingen op, waarin geen staatsgezag is en waarin alle waarden van het leven, afhankelijk zijn van menselijke overeenkomsten.

Dit is de politiestaat, welke zijn burgers terroriseert en dwang op hen oefent op ieder gebied van het menselijk handelen. De verklaring vervolgde: „Verslagen bereiken ons over deportatie van duizenden naar verwijderde onherbergzame streken, alleen maar omdat zij het niet eens zijn met het communisme. Dit getuigt van de wrede schending van de mensenrechten. Deze mensen zijn mensen en bezitten de rechten van mensen.

De verklaring sprak ook van de „technici en andere geschoolde arbeidskrachten van de overwonnen landen, welke gegrepen zijn en gedwongen worden om de economie van het overwinnende land te versterken."

De Bisschoppen deden een beroep op de naties om „voort te gaan met leniging van de nood totdat de gevaren van de algemene hongersnood en epidemieën verdwenen zijn en de volken weer in staat zijn om ten minste in hun noodzakelijke behoeften te voorzien."

„De winter die voor ons ligt zal hard en bitter zijn voor millioenen en de liefdadigheid van regeringen en particulieren zal groot moeten zijn om een afschuwelijke ramp te voorkomen. Maar liefdadigheid is geen surrogaat voor rechtvaardigheid. De voortduring van de algemene nood is hoofdzakelijk te wijten aan het talmen van de landen om een definitieve vrede te sluiten. De rechtvaardigheid eist dat er een spoedige vrede kome, waarin alle mensen als mensen kunnen leven. Tenzij zij die de verantwoordelijkheid dragen voor de leiding van de wereld het eens met alkaar worden over de waarde van den mens, is er geen weg uit de algemene verwarring die de hinderpaal vormt voor de werkelijke vrede.

Ruzies over grenzen, nationale veiligheid, waarborgen voor minderheden, vrije handel, gemakkelijk bereik van grondstoffen, voortgaande ontwapening en beheersing van de atomaire energie, komen, hoe belangrijk ook, op de tweede plaats. Op de eerste plaats komt: de noodzaak van de eensgezindheid om den mens te beschermen in het genot van zijn door God geschonken natuurlijke rechten" (Washington, (AP) 16.11).

WORDT STEPINAC KARDINAAL?

De Moskouse radio zeide uit „Romeinse journalistieke bronnen" vernomen te hebben dat de Paus het voornemen heeft om Aartsbisschop Aloysius Stepinac van Joegoslavië tot kardinaal te benoemen tijdens een speciaal op Kerstdag te houden consistorie. Zoals men weet werd Monseigneur Stepinac de vorige maand door een Joegoslavische Rechtbank wegens „misdaden tegen het volk" tot zestien jaar dwangarbeid veroordeeld.

De radio zeide: „Slechts onlangs vernamen wij dat de Paus besloten heeft tot deze benoeming van Stepinac die door een Joegoslavische rechtbank veroordeeld is, wegens samenspanning tegen het volk. Vernomen wordt dat de Paus van plan is in het op Kerstdag te houden consistorie, vijf kardinalen te creëren.

Het Vaticaan oordeelt het oirbaar om zijn zonen te belonen voor hun onverkwikkelijke uitbuitingen in wereldlijke zaken. Het versiert veelbelovend de hoofden **die zo slaafs bogen voor de** Duitse invallers" (Londen, (AP) 16.11).

BEVIN WENST NIEUWE GEDRAGSCODE.

Ingelichte personen deelden mede, dat Bevin van plan is bij de Grote Vijf der Verenigde Naties aan te dringen op de samenstelling van een nieuwe gedragscode, waardoor hun vetomacht in de Veiligheidsraad beperkt zal worden. Door een dergelijke maatregel hopen Bevin en Byrnes de critiek van de kleine mogendheden tegen het vetovoorrecht van de grote weg te nemen en tegelijk de samenwerking met Rusland te bewaren. Molotov heeft ingestemd om de quaestie te bespreken (New York, (AP) 18.11).

BEVIN VOLGT DE RECHTE KOERS.

Eden gaf aan zijn opvolger Bevin een ondubbelzinnige conservatieve „stem van vertrouwen". Zonder de critiek te noemen welke enkele parlementsleden van de „labour"-partij op de buitenlandse „labour-politiek oefenen zeide Eden in een toespraak welke hij te New Cas-Aleon-Tyne hield, dat Bevin „de rechte koers volgt" (New Castle-on-Tyne, (AP) 16.11).

het nieuws van vandaag

Het ziet er naar uit, dat het cabinet-Beel een crisis tegemoet gaat als gevolg van de ondertekening van de overeenkomst van Cheribon. De uitgesproken conservatieve groepen spraken zich in de Kamer reeds uit tegen de overeenkomst en tijdens het weekeinde heeft de rechtervleugel der Katholieken een bijeenkomst belegd te Utrecht waarbij men ook blijk gaf van ontevredenheid. Voornamelijk is men gekant tegen de officiële erkenning van Soekarno, wien men nog steeds als collaborateur beschouwt. Dit is natuurlijk een principieel standpunt, dat men niet zomaar kan laten varen. Maar van de andere kant moet worden getracht om bloedvergieting te voorkomen. Indien het mogelijk is om met uitsluiting van Soekarno een regeling te treffen, is zulks natuurlijk te verkiezen boven de huidige overeenkomst.

In ieder geval is het cabinet-Beel door de groeiende oppositie aan het wankelen gebracht. Ir. Ringers nam reeds ontslag als Minister van Openbare Werken en Heropbouw, niet om gezondheidsredenen zoals Aneta ons eerst wilde doen geloven, doch uit meningsverschil over de politiek ten aanzien van Indonesië. De Aneta-telegrammen uit Nederland, die wij Zaterdag afdrukten, hebben ook nog andere verkeerde indrukken gewekt. Wij weten niet of de fouten liggen aan Aneta of aan de radio of aan de Regerings Persdienst, doch het zou te wensen zijn indien men in zulke belangrijke quaesties een grotere nauwkeurigheid in acht zou nemen. Volgens een rectificatie van Beels verklaring zullen Curaçao en Suriname het recht behouden om hun betrekkingen met het koninkrijk en de Nederlands-Indonesische Unie **mede** te bepalen (in plaats van **nader**). C'est une autre pair de manches. Nu is er ook geen tegenspraak meer tussen deze verklaring en de uitzending van een parlementaire commissie.

In de Verenigde Staten hebben de Bisschoppen een gezamenlijke verklaring uitgegeven, welke geen doekjes windt om het feit, dat men de Sovjet-Unie als een totalitaire staat beschouwt. De communistische dictatuur wordt veroordeeld gelijk als de fascistische. En de bisschoppen zeggen, dat de vredesverdragen de zekerheid moeten scheppen, „dat de mensen overal hun natuurlijke door God geschonken rechten moeten blijven genieten", wil men een begin van ware vrede hebben. Het is een kloek woord in een zorgwekkende tijd.

John Lewis dreigt met nieuwe mijnstaking

ZAL CONTRACT MET REGERING OPZEGGEN.

Het toneel is in gereedheid gebracht door John L. Lewis voor een tweede werkstaking in de loop van dit jaar van 400.000 bruinkoolmijnwerkers, doch van regeringszijde schijnt men een strategie ontworpen te hebben om de mijnen toch in operatie te houden.

Lewis weigerde zijn standpunt te wijzigen in het dispuut ondanks een beroep op hem door President Truman en den Secretaris van Binnenlandse Zaken Julius Krug. Ook stoorde hij zich niet aan de mening van den Procureur-Generaal Clark omtrent de beëindiging van het contract.

Hij hield vol, dat hij het contract van de vakbond met de regering Wensdagnacht zal opzeggen. Zonder contract kunnen de mijnwerkers niet werken.

JOHN L. LEWIS
Stoort zich aan niemand.

De Procureur-Generaal deelde evenwel aan Krug mede, dat het contract bindend is zolang de regering de mijnen exploiteert. (Washington, (AP)).

De overeenkomst van Cheribon en wij

Een maand geleden konden wij de profeten niet geloven die beweerden, dat er wel spoedig een oplossing in Indië gevonden zou worden. Wij zagen de commissies-generaal vertrekken.

Eerst was er verschil van opinie over het zenden van een dergelijk gevolmachtigd drietal. Later kwam de stille ruzie over wie de uitverkorenen zouden zijn. Achter de schermen speelde zich alles af, het ontging den krantenmensen natuurlijk niet dat oud-Minister Steenberghe over de Oceaan kwam aanvliegen en een uitnodiging om deel te nemen aan de commissie zou geweigerd hebben, om een bepaald persoon voor hem een „persona non grata". Laat ons nu eens stout zijn: Was dat om professor Schermerhorn? Was dat voor Mr. Steenberghe de „persona non grata"?

Voor ons gewone buitenstaanders is de lijn van de Nederlandse politiek iets vreemd geweest. Minister Beel werd gekozen, „omdat het een man was van **het vorige Ministerie" zeide men, terwijl toch dat vorige Ministe**rie-Schermerhorn bij de verkiezing een kennelijk echec geoogst had". Het was een persoonlijke nederlaag", zeide men, „voor Professor Schermerhorn", die wij eerst als een nationale held bewierookt zagen. En nog vreemder — de man die in Nederland „gewipt" werd, kwam in de Oost aan de macht, waar een probleem moest worden opgelost dat voor geheel het koninkrijk van belang is. Terwijl een mindere functie door hem niet tot voldoening werd opgelost, werd een grotere zwaardere taak op zijn schouders gelegd.

Wij zijn niet zo conservatief, om nu na deze voorstellen van Cheribon uit te roepen met Churchill: „Wij willen niet meehelpen met de liquidatie van het Nederlandse rijk" doch wij zijn aan de andere kant ook niet zo enthousiast over onze moderne wereld als den optimist Wendell Willkie, die na een reis van een paar dagen naar China op en neeruitriep „Er moeten in de wereld geen wat voor soort ook van afhankelijke gebieden bestaan." Op deze laatste uitlating van den candidaat voor het presidentschap van de Verenigde Staten, schreef een Franse Minister van Koloniën een boek van 600 bladzijden, om te laten zien, hoe de weg van kolonisatie tot zelfbestuur bewandeld werd door de Franse regering en hoe men die afhankelijkheid veranderde in een delen in het rijke bezit van de Franse geest tot in de verste uithoeken van het Franse Imperium.

Wij kunnen niet over de overeenkomst van Cheribon oordelen, daar wij Indië niet kennen — de Indische gasten onder ons hullen zich in kenmerkend zwijgend over deze hete politieke quaestie — doch wij zouden het van harte toejuichen, dat, als het waar is, dat Indië klaar is, Indië gegeven wordt wat het toekomt en onmiddellijk. 400 Jaar geleden stierf de pater Dominicaan Vitoria en in zijn studie over het recht van kolonisatie laat hij als eerste bestudeerder en grondlegger van het volkenrecht uitkomen, dat de weg van de kolonisatie niet een moet zijn van exploitatie tot destructie, maar van assistentie tot zelfbestuur.

Het zou een eeuwige roem zijn voor Nederland en met recht zou men nogmaals een boek kunnen uitgeven met de titel „Er werd iets groots verricht in Nederlands Indië".

Een huiver bekruipt ons echter zo wij bedenken, dat zij die nu de leiding op zich namen van dat volk, dit deden onder kennelijke vreemde omstandigheden. Bij hun toewijding aan hun vaderland mogen we toch eisen: onbevlekt zijn. Indien er gesproken moet worden van rechtsschennis. dan moet de rechtvaardigheid zich niet blinddoeken.

Huiver bekruipt ons, als wij lezen van opinies die louter materialistisch zijn, die alléén maar hopen economisch nog zoveel mogelijk voordeel te halen en niet willen spreken over recht, noch ook bedenken wat deze leiders voor geestelijke toekomst kunnen oproepen voor het volk van Indië.

De geschiedenis toont ook aan wat er kan gebeuren zo een volk te vroeg zijn vrijheid krijgt! De geweldigheid van deze problemen ligt buiten onze competentie en zij hebben niets te maken met Curaçao.

Laat ons er buiten, „Oost is niet West".

Wij verlangen naar een vervulling van de belofte van 7 December 1942. Wij verlangen een verbetering van onze staatsmachine, doch de problemen van Indië zijn de onze niet.

De motie Romme werd met algemene stemmen aangenomen; ziet eens wat een „good will" ten overstaan van Curaçao. Men wil het begrijpen, men wil het kennen, men is niet moe. Men wil ons helpen en komt met ons spreken. Het is geen enquêtecommissie. Het is geen regeringscommissie. Het is geen commissie in verband met de overeenkomst van Cheribon, doch een commissie die wil weten wat hier nu eigenlijk reilt en zeilt.

Nogmaals: niet nodig, om het volk warm te maken, niet nodig de hal op Hato te laten dreunen van daverende speechen, doch een zakelijk informatief onderzoek, dat wij mogelijk moeten maken.

Wij zijn blij dat onze oproep om de verbetering van ons staatmachien te gaan bestuderen begrepen is. En wij begrijpen ook, dat, hoe de verbetering technisch ook uitvalle — of Aruba nu 3 óf 5 Statenleden zal krijgen — **dit** zal moeten praevaleren, dat wij ons niet „opwerken" tot een afschaffing van al het goede dat de wijsheid van wetgevers na studie van tientallen jaren voor ons verworven heeft. Rampen zouden op ons volk neerkomen zo wij de rechtszekerheid zouden missen, die Nederland ons leerde, zo wij de integriteit van de rechters in gevaar zouden brengen, zo wij voor de wereld, die vooruit wil, het stralende voorbeeld van onderwijs en sociale wetgeving zouden wegsmijten, zo wij zouden vergeten dat ons eiland niet slechts wijzen herbergt.

En tenslotte, zo wij zouden vergeten dat het geven van een wetgeving een werk van eeuwen is. Ons wordt heel royaal de gelegenheid gegeven ons uit te spreken.

De Minister-President vroeg er om. Een parlementaire commissie komt luisteren. Laten wij zorgen dat het niet zal zijn naar spreekkoren en denderende toespraken.

Op korte termijn?

In het nummer van de Beurs- en Nieuwsberichten van Zaterdag 16 November jl. komt een artikel voor van Mr. Dr. M. F. da Costa Gomez onder de titel:

Hoe zal Curaçao zich op korte termijn uitspreken.

Dr. da Costa Gomez memoreert de jongste gebeurtenissen in Nederlands Indië aan de hand van de mededeling van Dr. Louis J. M. Beel. Minister-president aan de Kamer over het in Indië bereikte resultaat ten aanzien van een Nederlands-Indonesische Unie onder de Kroon en betoogt voorts zeer terecht, dat de quaestie van autonomie voor Curaçao niet uitsluitend een Curaçaose, maar wel degelijk mede een Nederlandse quaestie is, omdat een ondergeschikte positie van Curaçao en Suriname de positie van Nederland in het nieuwe verband zeker zal schaden. Dan vervolgt Dr. da Costa Gomez:

„Daarom verklaarde de Minister-president, dat Suriname en Curaçao onverkort het recht zullen hebben zich uit te spreken. Dit aal op zeer korte termijn moeten geschieden. Curaçao zal tegelijk met Indonesië zijn nieuwe status moeten krijgen, anders zal Curaçao van Indonesië mede afhankelijk zijn en mede van dit souvereine deel van de Staat zijn nieuwe status moeten krijgen".

Wij zijn het roerend met Dr. da Costa Gomez eens, dat de nieuwe verhoudingen in de Nederlandse eenheidsstaat **tegelijk in werking moeten treden**. Dit is reeds jaren geleden stilzwijgend aangenomen, toen een Rijksconferentie in het verschiet werd gesteld.

Het wil ons echter voorkomen, dat het door Dr. da Costa Gomez aangehaalde argument voor de haast niet opgaat. De redenering, dat de Verenigde Staten van Indonesië de positie, die zij door de huidige regeling in het Koninkrijk verwerft, zou kunnen gebruiken om invloed te oefenen op de regeling van de status van Curaçao en Suriname in het Koninkrijk, is niet houdbaar: Immers de regeling van de positie van Indonesië is een deel van de totale regeling tussen Nederland en alle gebiedsdelen, zodat Indonesië zijn bevoegdheden door die regeling verworven nooit zou kunnen aanwenden voor dezelfde regeling waarvan de zijne een deel was.

Waar Dr. da Costa Gomez aandringt op haastige spoed, „op zeer korte termijn", daar is het **wellicht goed een waarschuwend woord te laten horen. Och natuurlijk, hoe eerder Curaçao zijn** reeds langbegeerde nieuwe status krijgt, hoe liever wij het hebben. De geesten worden onrustig van het lange wachten. En dat lange wachten was steeds op de ontwikkelingen van de toestand in Indonesië. Nu is er echter een termijn gesteld aan dat wachten. Over twee jaren, zo luiden de berichten, zal de nieuwe toestand in Indonesië van kracht moeten zijn. Over twee jaar zullen de Verenigde Staten van Indonesië **starten. Over twee jaar dus** zal Curaçao zijn nieuwe status moeten ingaan. De tijd gaat snel, dat is waar. Veel zal besproken, behandeld en vastgelegd moeten worden in de twee jaren. Echter, **men hoede zich voor overhaasting.** De gevolgen van de overhaasting bij de totstandkoming van de besprekingen, der Statencommissie over autonomie in Nederland, zijn wij bij lange na niet te boven. Die overhaasting is de grote oorzaak van de verwarring op politiek gebied op Curaçao op het ogenblik. En verwarring

De personen die werken in de atomaire industrie, moeten geregeld gecontroleerd worden om te voorkomen, dat zij de gevaarlijke radio-actieve deeltjes met zich meevoeren. Een van de controlemiddelen is, dat men een schoen met witte punt draagt. Wanneer men die aan heeft mag men het vertrek niet verlaten.

kunnen slechts degenen wensen, die in troebel water willen vissen. Het belang van het land wordt er door geschaad.
Hoofden koel!
Het algemeen belang voorop!
Men ga te werk rustig en
Geen overhasting!

waardig!

Voorop worde gesteld, dat de nieuwe verhoudingen in de Nederlandse staat **op dezelfde datum** van kracht worden.

Wij zouden de vraag willen stellen, of, gezien de huidige stand der onderhandelingen in Indonesië, die het vertrouwen billijken, dat over twee jaar de nieuwe verhoudingen van kracht zullen zijn, het nu nog wenselijk of nodig is de voorlopige wijziging van de Curaçaose Staatsregeling door de Statencommissie bepleit en door den Minister beloofd, tot stand te brengen. Dr. da Costa Gomez zelf dringt nu op haast aan, om te geraken tot de totale regeling. Het is toch niet wenselijk, dat de behandelingen van voorlopige regeling en de uiteindelijke elkaar overdekken. De vraag stellen staat dus gelijk met haar beantwoorden. En dan blijkt, dat de reis naar Nederland van de Statencommissie, behalve de verwarring die zij tengevolge **had geen ander nut afwerpt, dan dat de Nederlandse Regering** weet hoe de Commissieleden over de nieuwe status van Curaçao denken.

De Nederlandse Regering beschikt nu over het verslag van de Commissie Ellis, over het overleg met de Statencommissie en dat met de Commissie van de Raad van Bestuur. Daar is nog de één-mansproeve van Dr. da Costa Gomez, waarvan het ontleedmes van den schrijver in „Curaçao" helder als de dag aantoont,dat het opgeplakte etiquet niet past bij de verpakte **waar,** zodat de goegemeente kans loopt een kat in de zak te kopen. Verder toog Gouverneur Kasteel naar Nederland. Eindelijk komt op Curaçao binnenkort een parlementaire commissie om ter plaatse de toestand op te nemen. Wat een moeite allemaal! Maar de zaak, waar het om gaat, is meer dan al die moeite waard. Die zaak is het welzijn en het geluk van de bevolking der Nederlandse Antillen.

Meer contact tussen werkgever en werknemer

Meer contact tussen werkgever en werknemer doet elkaar beter begrijpen en mogelijk ook waarderen.

In kleine bedrijven staat men dich bij elkaar, in grote bedrijven is persoonlijke omgang van werkgever en werknemer zo goed als uitgesloten. In het belang van den werknemer en den werkgever moet op andere wijze contact worden gezocht. Werknemers en werkgevers kunnen dan slechts met elkaar overleggen via vertegenwoordigers van de arbeiders, die de laatsten in het vrije verenigingsleven als hun vertrouwensmannen hebben aangewezen.

Van meer betekenis dan men zo op het eerste gezicht zou denken, is het daarom, dat de Gouverneur bepaalde, dat voortaan overleg zal worden gepleegd met de vertegenwoordigers van de ambtenaren en wel over alle regelingen, die de rechtspositie van den ambtenaar betreffen. De verschillende ambtenaren-verenigingen zullen haar vertegenwoordigers aanwijzen, die in commissie verenigd, met de gemachtigden van den Gouverneur overleg zullen plegen over ambtenarenzaken.

Dit overleg zal aanvankelijk bestaan in het geven van adviezen. Indien de Gouverneur van het advies afwijkt, zal hij de redenen der afwijking moeten mededelen aan de „commissie van overleg".

Indien van dit overleg een tactisch en redelijk gebruik wordt gemaakt, kan het uitgroeien tot medezeggenschap van de ambtenaren over hun dienstvoorwaarden.

Het goede voorbeeld van het Gouvernement moge zijn weerklank vinden.

Een vereiste hiervoor is echter, dat het verenigingsleven der arbeiders zoveel mogelijk bevorderd wordt.

Men geve zijn steun om ook in grote bedrijven te komen tot iets, dat in kleine bedrijven vanzelfsprekend is: „contact tussen werkgever en werknemer".

K. S.C.

Wegens het slechte weer werden gisteren alle wedstrijden afgelast.

DIABLOS ROJOS—CURAÇAO 2 — 0.

Binnen twee minuten na de aanvang van de wedstrijd Diablos Rojos — Curaçao op Zaterdag was het 2—0 voor de gasten en zo bleef de stand tot het einde. Het Curaçaos elftal voldeed niet in deze opstelling, hoewel Pardo liet zien dat hij zijn bedrevenheid nog niet verloren heeft. Doordat het veld drassig was en de Rode Duivels door hun trucjes het spelbeeld nog hielpen bederven, was er niet veel te genieten.

Als gevolg van het regenweer werd er gistermiddag niet gespeeld.

AANVAL TE BUITENZORG.

Een Indonesische zegsman zeide, dat Nederlandse leger-elementen die tegen een vreedzame politieke oplossing in Indonesië zijn, zes Indonesiërs hebben gedood, zeven hebben gewond en 110 hebben gearresteerd te Buitenzorg in de vroege morgen van Zondag nadat het ontwerp van de politieke overeenkomst te Batavia getekend was. De woordvoerder zeide, dat Sjahrir de aanval ernstig opvat, doch het republikeinse leger verboden heeft om represailles te nemen. (Batavia, (AP) 18.11)

ONVERWIJLDE UITVOERING.

Zaterdag werd bekend gemaakt, dat de Grote Oost, het gebied van Nederlands Indië ten Noorden en ten Oosten van Java en Borneo zonder verwijl georganiseerd zullen worden in staten, die een plaats kunnen innemen op voet van volkomen gelijkheid in de Verenigde Staten van Indonesië.

Een overeenkomst ter organisatie van de Grote Oost in de ontworpen Indonesische federatie werd bereikt tijdens besprekingen van de Commissie-Generaal. In de officiële verklaring wordt er op gewezen, dat de Nederlandse Regering verantwoordelijk is voor de handhaving van de wet in deze gebieden teneinde het bovenaangehaalde doel te kunnen bereiken.

Verklaard werd dat vertegenwoordigers van bovengenoemde gebieden eensgezind verklaarden, dat zij in beginsel eens zijn met de algemene lijnen van de voorgestelde structuur volgens welke de Verenigde Staten van Indonesië met het Koninkrijk der Nederlanden een Nederlands Indonesische Unie zullen vormen onder de Kroon (Batavia, Aneta).

VLUCHT NAAR LOS ANGELES.

Een KNIL-Skymaster is Zaterdag van Kemajorang voor een eerste proefvlucht naar Los Angeles vertrokken. Een vaste dienst Batavia—Los Angeles zal 30 December geopend worden (Batavia, Aneta).

VERKOCHTE SCHEPEN.

De Maritieme Commissie van de Verenigde Staten maakte Donderdag de namen bekend van 82 onder de oorlog gebouwde schepen die verkocht zijn aan buitenlandse Regeringen gedurende de maanden September en October. Hieronder zijn 7 door de Nederlandse Regering gekochte schepen en wel 3 kustschepen: „Fort Wilhelmus 2842 ton, 13 knopen; Fort Amsterdam 2272 ton, 13 knopen; Fort Renselaer 2700 ton, 13 knopen; 2 vrachtschepen „Kaap San Lucas" 7406 ton, 15 knopen; Fort Nassau 7190 ton, 15 knopen; het Liberty schip Fort Oranje 10.800 ton, 11 knopen en het Victorie schip, Hillsdale Victory 10.850 ton, 17 knopen (Washington, Aneta).

NEDERLANDSE BABY'S AAN DE KOP.

Onder de kop „De Nederlanders hebben de meeste baby's" zegt de „Daily Mail", dat Nederland, met een geboortecijfer van 33.7 per duizend de leidende mogendheid is van al de door de oorlog getroffen landen van West-Europa in hun streven de gevolgen van de oorlog op hun bevolking te boven te komen. Het overzicht toont aan, dat het geboortecijfer overal stijgende is, uitgezonderd in de Britse zone van Duitsland.

Als oorzaak van het hoge geboortecijfer in Nederland geeft de „Daily Mail" de vele huwelijken, die plaats hebben gevonden na te zijn uitgesteld door de Duitse bezetting en de algemene economische tegemoetkomingen voor grote gezinnen.

HONIG OVER RUBBERPRODUCTIE.

P. Honig, hoofd van de Nederlandse delegatie ter derde zitting van de Internationale Rubber Onderzoekingsraad die op 25 November te Scheveningen bij elkaar komt, verklaarde dat de enige oplossing van het vraagstuk der potentiële overproductie gelegen is in de instelling van een nieuw internationaal rubbercontrole plan waardoor een regeling getroffenwordt tussen de voorbrengers van natuurlijke en synthetische rubber.

Dr. Honig, die onderdirecteur is van het Nederlands Indisch Departement van Economische Zaken, zeide dat definitieve actie noodzakelijk is omdat sedert de laatste zitting het Verre Oosten weer produceert en alles er op wijst dat het weer een predominerende positie zal innemen. Men schat de wereldproductie van natuurlijke en synthetische rubber op 3 millioen pond per jaar terwijl het verbruik per jaar 1.125 millioen ton is. (Amsterdam, Aneta).

GEEN STIJGING.

De Voorzitter van de United States Rubber Company Herbert E. Smith verklaarde Vrijdag: „Wij verwachten geen onmiddelijke stijging in de prijzen van onze producten ten gevolge van het opheffen der controle. Wij hopen ook dat dit niet geval zal zijn met het oog op de lonen en de kosten van de grondstoffen." (New York, Aneta).

NEDERLANDSE LUCHTMACHT TE MEDAN.

Het 122ste eskader van de Nederlandse Luchtmacht heeft van de Britse Royal Air Force het vliegveld van Medan overgenomen. (Batavia, Aneta).

SURINAAMSE BANK.

Vrijdag werd het jaarlijks rapport van de Surinaamse Bank N. V. gepubliceerd. De directeuren van de bank hebben voorgesteld 6% dividend uit te keren per jaar van 1940 tot 1945. Het verslag handelde uitvoerig over de gunstige handelsperiode voor Suriname gedurende de oorlog, waarin vooral de bauxiet productie een belangrijke rol speelde. Er heerst nog steeds onzekerheid over de koers van de Surinaamse gulden. Ook blijkt uit dit rapport dat het beste jaar voor de Surinaamse inkomsten 1943 was toen de Bauxiet-productie 17 millioen gulden bedroeg. (Amsterdam.

INDIEN HET NODIG MOCHT ZIJN.

Aneta vernam uit bevoegde bron dat, indien de Regering het noodzakelijk moest achten cabinetsleden naar Indië te zenden voor besprekingen in verband met de ontwer-overeenkomst, de Minister van Overzeese Gebiedsdelen Mr. J. A. Jonkman en de Minister van Justitia Mr. J. H. van Maaseveen naar Indië zouden vertrokken. (Den Haag, Aneta).

„CERAM" REDT „SRIDELI".

De Nederlandse Marine deelde Vrijdag mede dat de corvette „Ceram" na een vuurgevecht met republikeinse kustbatterijen uit de republikeinse Oosthaven op Sumatra het Nederlandse motorschip „Srideli" gered heeft. In October werd het motorschip door de republikeinen in beslag genomen nadat het uitgezonden was voor hulp naar het motorschip Minapedi dat in de Lampoeng Baai was vast gelopen en er waren geen slachtoffers aan boord van het corvette. (Batavia.

GEZAMENLIJKE MUNT.

Dr. E. J. Jaspar, secretaris-generaal van de Nederlands-Belgisch-Luxemburgse Economische Unie verklaarde op een bijeenkomst van fabrikanten dat men tracht en gezamenlijke munt voor Nederland België en Luxemburg in het leven te roepen (Maastricht

BEURSBERICHTEN.

Er was slechts lichte handel op de effecten beurs. Billiton No. 2, die voor het eerst sedert 23 October weer verhandeld — werden bleek in deze tussentijd 30 punten gedaald te zijn en sloot met een koers van 315. Staatsobligaties bleven stijgen. Philips steeg 9 punten. Koninklijke Petroleum Fokker elk 7 (Amsterdam, Aneta).

R.A.F.-SOLLICITANTEN VOOR DE K.L.M.

Ongeveer 200 vliegers van de Royal Air Force hebben bij de K.L.M. gesolliciteerd naar een betrekking als vlieger op een der K.L.M.-lijnen. Van die 200 heeft de K.L.M. er 40 uitgenodigd voor een selectie-commissie, welke uit drie deskundigen bestaat, onder voorzitterschap van kapitein Viruly, te verschijnen. De K.L.M. eist, dat de gegadigden een minimum van 2000 vlieguren gemaakt hebben, zonder ongelukken, dat zij in het bezit zijn van het B-certificaat voor vliegers en indien mogelijk een certificaat van tweede-navigator.

De R.A.F. vliegers zijn gewend te vliegen met een navigator. Bij de K.L.M., is men evenwel van mening, dat alle vliegers eerste-klasnavigators dienen te zijn. Onder de 150 vliegers, die bij de K. L.M. in dienst zijn, zijn 17 Amerikanen, 9 Engelsen, 4 Canadezen, 2 Belgen, 2 Zuid-Afrikaanders, 1 Noor, 1 Deen, 1 Tsjech, de overigen zijn Nederlanders.

PLESMAN OVER HET ONGELUK.

De heer Albert Plesman, stichter en directeur van de KLM, verklaarde op een persconferentie hoe volgens hem het ongeluk van het vliegtuig te Schiphol waarbij alle 26 passagiers en de bemanning gedood werden, had plaats gehad. Hij meende dat de landingssnelheid te laag was. De bestuurder, de Britse kapitein E. J. H. F. Moreton, was een der ervarendste vliegers; hij heeft nog getracht de landingssnelheid vlak voor het neerkomen op te voeren. De controleurs in de vliegtoren van Schiphol zagen juist vóór het ongeluk grote hoeveelheden gas uit de uitlaat komen; dit wijst er op dat de bestuurder op wanhopige wijze trachtte snelheid te winnen. Men hoorde de beide motoren starten maar het vliegtuig was te laag om op te trekken.

Plesman verklaarde dat tot het ogenblik van het landen er niets was dat wees op enige moeilijkheid. Een verklaring van de KLM zegt dat het vliegtuig onmogelijk kon landen bij aankomst omdat verschillende andere vliegtuigen juist binnen kwamen.

Het toestel begon daarop prompt te cirkelen en alles scheen normaal te zijn. Ook de verbindingen tussen het vliegtuig en de controle-toren was normaal en 35 seconden vóór het ongeluk gaf de bestuurder signaal dat hij landde.

Onder de slachtoffers bevinden zich Dr. J. Ridder, 36 jaar, Nederlands Indisch ambtenaar die terugkeerde van een reis uit de Verenigde Staten waar hij met de Noordamerikaanse regering en enkele bankiers besprekingen voerde. Ridder heeft gedurende de bezetting volledige plannen uitgewerkt voor de financiële zuivering van Nederland welke onmiddellijk na de bevrijding ten uitvoer werden gebracht. Hij laat een weduwe en twee zoons na. Twee andere slachtoffers, de heren H. J. van Arkel, 64 jaar en Van Musscher, 42 jaar waren verbonden aan de Billiton Tin Maatschappij. Van Arkel was onderdirecteur en Van Musscher directeur van twee filiaal-inrichtingen. De heer J. Vet was secretaris van het Nederlands Instituut voor de Landbouw (Den Haag, Aneta).

MEESTERSTUKKEN TERUG.

Een verzameling Nederlandse meesterstukken uit het Boymans Museum in het Rijksmuseum van Amsterdam die gedurende de oorlog in de Verenigde Staten was wordt a.s. Vrijdag met het Noordamerikaans schip „Adria" naar Nederland verscheept (Washington, Aneta).

Bekendmaking

De Algemeen Militair Commandant maakt hierbij bekend, dat ingaande Maandag 18 November a.s. tot nader order de mogelijkheid wordt opengesteld voor gedemobiliseerde schutters, V.K.C.'ers en Nederlandsche Reserve en dienstplichtigen **TE ARUBA**, om zich op te geven voor het aangaan van een verbintenis bij de in het Staatsdeel Curacao te detacheeren Rijkstroepen.

Aanmelding op werkdagen van 8—12 uur v.m. bij den Commandant Infanterie Aruba in het Savanetakamp, alwaar voorts alle gewenschte inlichtingen kunnen worden bekomen.

De Algemeen Militair Commandant vnd,
3-1 H. J. Suermondt.

DEPARTEMENT SOCIALE EN ECONOMISCHE ZAKEN.

Tot heden werd bij de verzending van postpakketten naar Nederland de grootst mogelijke soepelheid betracht. Het blijkt echter telkens bij genomen steekproeven, dat de inhoud der pakketten niet overeenkomt met de inhoud der bij de pakkettenverzending behoorende opgave formulieren.

Derhalve is het noodzakelijk geworden te bepalen dat:

1. pakketten **geopend** dienen te worden,aangeboden voor verzending en vervolgens, na goedbevinden, gesloten, in tegenwoordigheid van den met de visitatie belasten ambtenaar;

2. bij poging tot overtreding der voor postpakkettenverzending geldende voorschriften, kan de inhoud der pakketten in beslag genomen en verbeurd verklaard worden.

Het Hoofd voornoemd,

J. H. van Boven.

Concert van het Curacaos Conservatorium

Toen de Heer Teun Don Zaterdag jl. het concert begon met een inleidend woord, waarin hij o.m. vermeldde hoe critisch sommigen stonden tegenover het Curaçaos Conservatorium, zó dat hij zelfs de bezoekers uitnodigde voor zichzelf de vraag te beantwoorden of dit Concervatorium wel recht van bestaan had, kon hij misschien niet vermoeden dat de velen die op Zaterdagavond waren gekomen, niet alleen sympathiek stonden tegenover het Conservatorium, maar hem even dankbaar waren voor zijn toewijding op Curaçao de kunst der muziek op te voeren, als zij de praestaties der leerlingen door luid applaus wisten te waarderen.

Wie geregeld deze concerten heeft bezocht, het ene met het andere heeft vergeleken, ontkomt niet aan de conclusie, dat de leerlingen telkens één stuk verder zijn gekomen, niet alleen op instrumentaal, maar ook op vocaal gebied. Men kan dit tamelijk zuiver afwegen bij debutanten en bij die reeds langer van het Conservatorium profiteren.

Wie nu reeds volmaakte kunst verwacht, blijve weg. Voor hem is er geen genot in zulk een avond. Maar wie belang stelt in mogelijk opbloeiend kunstleven, wie als de tuinman de plant reeds liefheeft zodra hij de eerste blaadjes ziet verschijnen, weten dat eens de schitterende bloem zich zal ontplooien en de betoverende bekroning van het werk zal zijn, voor hem, voor de geduldigde, liggen in deze avonden, soms minder, soms meer, ogenblikken van ontroering over de tijd verspreid en weet hij ze te waarderen zowel om hun schoonheid zelve als om de bezieling, waarmede de leerlingen soms worstelen om aan stem of instrument de volle schoonheid te ontrukken.

Maar ook de jonge kunstenaars stonden voor de vraag: „Wat zal het antwoord er op zijn?" En de onzekerheid deed hen meer dan eens na een goed begin enigszins instorten: een zenuwachtigheid, die volkomen ongegrond was, deed afbreuk aan hun praestaties. Maar er is geen reden waarom zij niet zouden voortgaan op de ingeslagen weg. Zij hebben blijk gegeven talent te bezitten en door harde arbeid zullen zij in staat zijn het verder te ontwikkelen dan men hier op Curaçao ooit had kunnen dromen. Daarvoor staat het gepraesteerde borg en de bekwaamheid van den meester, die zich met hart en ziel geeft aan het werk op het Conservatorium stelt hen veilig.

Van het programma lag Harold Martina de spinning-song van Mendelsohn heel wat gemakkelijker dan de goed gespeelde Inventionen.

Sixten Schotborgh trad slechts eens op in een enkel lied en al was zijn adem vast, toch is een beoordeling moeilijk en een vergelijking onmogelijk.

Jopie Schouten was goed in: Qui sola vergin rosa; Chr. de Haard in: Still wie die nacht; Miep van Gijn was goed in het eerste stuk van haar beide liederen; en last but not least Stanley Martina muntte uit in: Concert in A Dur van Mozart.

COLOMBIA BETREKT OLIE VAN CURAÇAO.

De radio van Barranquilla heeft bekendgemaakt dat Columbia is begonnen grote hoeveelheden gewone en vliegtuig benzine uit Curaçao en Aruba te importeren, teneinde te voorkomen dat het transport-systeem van het land wordt lamgelegd. Een milliard gallon gewone benzine en 100.004 gallon luchtvaart benzine wordt binnenkort verwacht. (Washington, Aneta).

BRUG BESCHADIGD.

Gisteren om 13.10 uur werd de openstaande Koningin Emmabrug aangevaren door het tankschip „Meline" waarvan de stuurinrichting defect bleek te zijn. Vier pontons werden beschadigd en ook de brug zelf werd enigszins beschadigd, hoewel niet zichtbaar. Naar men ons mededeelt kan het enkele weken duren voordat de brug geheel hersteld is. Men zal evenwel trachten haar voor het grootste deel van de dag in gebruik te houden.

PAAL 75.

Deze lichtpaal verspreidde geen licht in de nacht van Zaterdag op Zondag.

NIEUWE OOGARTS.

Sinds een week ongeveer bevindt zich op Curaçao een nieuwe oogarts, Dr. P. J. Stierenburg. De nieuwe oogarts, die uit Nederland afkomstig is, heeft zich nog niet gevestigd.

„HET CONGRES DANST"

Het driedaags congres van de St. Thomaskring met als thema „Het eigendom", eindigde gisteravond met een feestavond, waarbij gedanst werd. Tot laat in de avond klonk de muziek over de daken.

SCHEEPSBERICHTEN.

16 November.

Doros van New York, Tiberius van New Orleans.

17 November.

Seaboard Queen van Cardiff, Stella Polaris van La Guaira, St. Maarten naar Pto. Plata, Stella Polaris naar Kingston, Baralt van Maracaibo, Seaboard Queen naar Cristobal, Philomena Larrea van Las Piedras, Doros naar Guanta.

18 November.

Rio Hacha van Dominica.

Wat het Indisch Instituut doet.

Vertegenwoordigers komen de band met Curaçao aanhalen.

De heren J. M. A. Wijnaendts van Resandt en Ir. W. L. Utermark, vertegenwoordigers van de Koninklijke Vereniging Indisch Instituut die op het ogenblik een bezoek aan dit gebiedsdeel brengen, hebben aan de pers medegedeeld, dat het doel van hun bezoek is de oude banden tussen het Indisch Instituut en de West weer aan te halen alsook óm door persoonlijke waarnemingen beter bekend te geraken met de West.

Behalve algemeen vertegenwoordiger van het Indisch Instituut is de heer Wijnaendts van Resandt ook propagandist. De heer Ir. Utermark is meer belast met de wetenschappelijke afdeling. Beide heren zijn van plan besprekingen hier te houden en meer bekendheid te geven aan het werk van het Indisch Instituut door het houden van lezingen en verstrekken van inlichtingen.

Sinds 1911 werkt het Indisch Instituut (vroeger genaamd Koloniaal Instituut) voor de verspreiding van de kennis omtrent de overzeese gebiedsdelen.

Het Koloniaal Museum werd overgenomen, voorts zijn er wetenschappelijke afdelingen voor tropische hygiëne, volkenkunde enz. Er is een handelsmuseum, een bureau voor voorlichting dat elkeen ten dienst staat en tentoonstellingen organiseert, een centrale boekerij en een groot fotografisch bureau.

Zoveel mogelijk materieel omtrent de overzeese gebiedsdelen tracht men te verzamelen en naar de heer Utermark mededeelde is het Instituut in staat binnen de kortst mogelijke tijd gegevens te verstrekken, die in de betrokken gebiedsdelen zelf niet te krijgen zijn.

Het Indisch Instituut, dat voor dit jaar een budget heeft van 600.000 gulden (met een tekort van 200.000), ontleent zijn inkomsten voornamelijk aan de volgende bronnen: 1) een stamkapitaal (2 millioen gulden), 2) subsidies van het Rijk, de stad Amsterdam en de provincie Noord-Holland, 3) subsidies van de Kamers van Koophandel, 4) contributies en bijdragen van grote maatschappijen, handelsen culturele lichamen, 5) contributies van de leden (het aantal beloopt in de duizenden), 6) entreegelden van het museum (25 cent voor particulieren, 10 cent voor personen in verenigingsverband en 5 cent voor schoolkinderen) en 7) vergoedingen voor wetenschappelijke onderzoekingen, welke echter precies de kosten dekken. Van de uitgaven kan gerust worden gezegd dat ongeveer 10% voor Curaçao bestemd is.

In het museum bevindt zich een speciale Curaçao-kamer waar o.a. een grote, bewegende maquette is van Willemstad en omgeving. Op tentoonstellingen worden ook geregeld Curaçaose producten gerangschikt; voor de eerste maal had Curaçao een stand op de jaarbeurs van Bazel in het jaar 1922.

Op het voorlichtingsbureau komen per dag 2 à 3 vragen binnen, betrekking hebbend op Curaçao. Naar de heer Wijnaendts van Resandt mededeelde is dit veel en men kan gerust zeggen dat er op het ogenblik een enorme belangstelling voor Curaçao bestaat. Deze belangstelling is vooral sterk toegenomen tijdens de oorlog en daarna, hoewel zij ook vóór de oorlog gestadig groeide.

Jaarlijks worden de instellingen van het Indisch Instituut door 60 tot 80.000 leerlingen van middelbare scholen geraadpleegd. Het Indisch Instituut heeft dan ook een grote inmenging in het onderwijs in Nederland, zo zelfs dat het schoolboekjes ter keuring toegezonden krijgt.

Dit helpt om verkeerde gegevens en indrukken omtrent de overzeese gebiedsdelen weg te nemen en de juiste in de plaats te stellen. Onderwijskrachten die naar de Oost gaan krijgen ook een speciale vorming van het instituut en men heeft plannen om hetzelfde te doen ten aanzien van onderwijskrachten die naar de West worden uitgezonden.

Afgezien daarvan is het Indisch Instituut zoetjesaan ook een knooppunt geworden voor de Caraïbische Onderzoekingsraad.

Heel intens wordt het Instituut geraadpleegd door de afgevaardigden in de Caraïbische Onderzoekingsraad, vooral waar de Onderzoekingsraad zelf niet beschikt over een behoorlijke outillage. Men kan zich ook wel rechtstreeks tot het betrokken land wenden, doch anders staat het Instituut hen volgaarne ter beschikking.

De heren stellen zich voor, nu zij zelf hier zijn, met alle lagen der bevolking contact te maken. Daarom zal de heer Wijnaendts van Resandt, die de propaganda verzorgt, ook langer blijven — zo lang als er werk is. De heer Utermark vertrekt midden-December weer naar Nederland.

„Als wij weggaan moeten wij in ieder geval iets achterlaten", aldus is het oordeel van de heren. Zo zal hier een contactcommissie worden gevormd die gemakkelijker kan zorg dragen voor inlichtingen. Men wil Curaçao helpen op elk gebied en de heren zijn genegen inlichtingen te verstrekken aan eenieder die deze wenst. Heel in het biezonder kunnen worden genoemd de bevordering van de handel, de plannen voor inrichting van een museum en de plannen om het toerisme te bevorderen (inrichting hotels e.d.).

Vanzelfsprekend zal men echter ook trachten financiële steun te vinden voor het Indisch Instituut. Het is slechts logisch dat de maatschappijen die ervan kunnen profiteren, het ook steunen.

Suriname is wat dit betreft, geweldig meegevallen, naar de heren zeiden. Binnen drie weken tijds heeft men er ongeveer 70 leden kunnen inschrijven en daarnaast werden belangrijke bedragen verkregen die in de duizenden belopen.

Curaçao, zo stellen de heren zich voor, is welvarender dan Suriname en zij hebben dan ook goede hoop dat ook wat deze factor betreft, hun bezoek hier vruchtbaar zal zijn. Nederland zelf is een arm land en waar het Instituut vooral werk verricht dat de overzeese gebiedsdelen ten goede komt, hoopt men daar ook financiële steun te zullen vinden.

Tragisch is het eigenlijk, dat een vereniging die over alles beschikt om grootser werk te verrichten, dit niet kan doen wegens gebrek aan fondsen. Het Instituut is een prachtige instelling die in de gelegenheid moet worden gesteld het werk voort te zetten op degelijke wijze. Het personeel bestaat thans uit 140 personen, waaronder wetenschapsmensen die belangrijk werk voor de mensheid verrichten in de laboratoria.

In de toekomst heeft men niet alleen het plan om een bulletin uit te geven, maar ook om een speciale Westindische leergang te stichten welke gelegenheid zal bieden tot studie in de tropische hygiëne, de sociaal-economie, de landbouw-economie, de staatsinrichting enz.

De onderzoekingen die de beide vertegenwoordigers thans hier doen en de besprekingen die zij houden zullen helpen de grondslag hiervoor te vormen. Op 29 November gaat men naar Aruba en men zal er blijven tot 5 December. Van 5 tot 7 December zal Bonaire worden bezocht. Voor een bezoek aan de Bovenwinden zal waarschijnlijk echter geen tijd overschieten voor den heer Utermark die op 18 December naar Nederland terug moet.

Morgenavond zullen de beide heren in het Cultuurcentrum een lezing met lichtbeelden houden om het publiek verder bekend te maken met de werkzaamheden van het Indisch Instituut. Wij hopen, dat er belangstelling zal bestaan en dat Curaçao dit belangrijke werk zal weten te waarderen.

Ha contraido Esponsales

La Señorita

Elida E. Fernandez

con el Señor

Edgard C. Ossenkopp.

16/11/46

Unica participacion.

DE HEER EN MEVROUW

Arrindell - Baerecke

geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun dochter

Violanda Jennifer

Curacao 18 November 1946

Issabela (Manilla, (AP) 18.11). nen de dood vonden in de stad

GIRAL DRINGT AAN.

Jose Giral, President van de Spaanse republiek in ballingschap, hernieuwde zijn oproep aan de Verenigde Naties om positieve maatregelen te nemen teneinde het Franco-regime omver te werpen. Ook stelde hij voor dat de Verenigde Naties een commissie zouden benoemen om toezicht te houden op de eerste verkiezingen die in Spanje gehouden zouden worden na het herstel van de republiek. In een verklaring aan de New York Times beloofde Giral, dat de republikeinse regering zich zou houden aan de uitslagen van vrije verkiezingen. Hij zeide, dat de verkiezing zou plaats vinden overeenkomstig de republikeinse grondwet, doch dat de kiezers hun voorkeur voor een monarchie of enige andere regeringsvorm zouden mogen te kennen geven (Lake Success, (AP) 18.11).

SOCIALISTEN OVERWEGEN COMMUNISTISCH VOORSTEL

De Franse Socialisten overwegen het voorstel van de Communisten voor de vorming van een verenigd links front teneinde de Vierde Republiek een communistischen president te geven voor de eerste maal in de Franse geschiedenis De Socialistische Nationale Raad besloot gisteren om binnen twee weken over het voorstel te stemmen. De Raad vergaderde een week nadat de Socialisten zware verliezen leden in de verkiezing waarbij de Communisten 180 en de Socialisten 101 zetels kregen in de Nationale Vergadering. Andere linkse groepen zullen ongeveer 63 zetels kunnen beheersen. In totaal heeft de Nationale Vergadering 618 zetels. De MRP won 162.

Op 24 December zal de nieuwe president gekozen moeten worden.

De Raad der Socialisten nam een resolutie aan waarin men het recht der Communisten erkende om de leiding te nemen bij de vorming van de regering. Men vroeg echter om het program der Communisten. (Parijs, (AP) 18.11).

TOEZICHT OP VOEDSELVOORZIENING.

De internationale „Emergency Food Council" heeft enkele lichte wijzigingen gebracht in het toezicht op de wereld — vet voorziening. Secretaris Generaal Fitzgerald verklaarde dat men door moet gaan vetten en oliën te distribueren omdat er een ernstig tekort is maar de landen die lid zijn kunnen hun inkopen doen waar zij willen mits zij zich houden aan de hun toegestaande hoeveelheid (Washington, Aneta).

KATHOLIEKE VOLKSVERHUIZING.

Het effect van de massa-verhuizingen in Duitsland en uit de Poolse en Tsjechische gebieden naar Duitsland op de godsdienstige structuur van de bevolking in sommige delen van het voormalige Reich beginnen zich reeds af te tekenen.

Thüringen, dat slechts 50.000 katholieken telde, heeft er nu 730.000. In Saksen is het aantal katholieken van 250.000 tot meer dan 500.000 gestegen. In de Pruisische provincie Saksen (Halle, Maagdenburg, etc.) steeg het van 130.000 tot 500.000. Het diocees Hildesheim, dat vroeger ongeveer 300.000 katholieken telde, heeft er nu veel meer dan een millioen. In de drie dekenaten om Görlitz — het enige stuk van het aartsbisdom Breslau, dat niet door Polen geannexeerd is — groeide het aantal katholieken van 50.000 tot 140.000 aan.

NIEUWS OVERAL

BETOGING TEGEN SIDKY PASJA.

Enkele duizenden studenten van de Foead-universiteit hebben onder het geroep van „Weg met het imperialisme — weg met Sidky!", drie trams in lichterlaaie gezet te Caïro. Toen twintig vrachtwagens vol politiemannen arriveerden, begonnen de studenten de politie met stenen te werpen van de daken van de geneeskundige school af (Caïro, (AP) 18.11)

RAMP OP NEGROS.

Een bulletin meldt, dat op zijn minst 500 bewoners van het eiland Negros in de Philippijnen vermist worden en vermoedelijk zijn omgekomen als gevolg van een tafoen en de daaropvolgende vloedgolven van 12 November jl. De Presidents-secretaris Emilio Abello zeide, dat 260 perso-

BRAND IN STADHUIS TE BRUGGE.

Op 30 October is een gedeelte van het historische stadhuis van Brugge door een hevige brand verwoest.

De brand ontstond op de eerste verdieping en breidde zich spoedig uit tot aan het dak. De brandweer slaagde er in de welbekende „Kapel van het Heilig Bloed", die grenst aan het stadhuis, te behouden.

ingezonden

buiten verantwoordelijkheid der Redactie

NOGMAALS HET CONCERT VAN MEJ. HAJARI.

Het zij mij vergund om terug te komen op het piano-concert van Mej. Hajari, dat zoveel stof heeft doen opwaaien op Curaçao. Meer in het bizonder heb ik op het oog de critiek van den heer Teun Don, Professor van het Curaçaose Conservatodium, alwaar beweerd werd, dat Mej. Hajari niet met gevoel speelde en ook geen techniek bezat. Ten eerste zij opgemerkt, dat dit meisje cum laude slaagde aan het Conservatorium van Amsterdam en dat zulks plaats vond vóór de oorlog, zodat er geen sprake kan zijn van nazie-invloed of wat ook. Tegenover de bewering van Professor Don zullen wij enkele recenties aanhalen van enkele voorname Europese hoofdsteden (vóór de oorlog natuurlijk!!):

Famous joung Hindu Pianist and Composer (Majoie Hajary).

The Hague: A musical event.

Vienna: Ingenious indian interpreter of european music.

Budapest: Haydn, Chopin, Bach and Liszt were shaped with gloriously technical knowledge.

Amsterdam: A joung Hindu girl suddenly gets a famous name in the world of music.

Prague: Pianoconcerto in C major of Mozart in which the soloist Majoie Hajary showed herself as an excelent artist and charming personality.

Warsaw: Accomplished interpreting of european music- even own compositions in which european feeling is associated and blended with blended with indian inner life.

Rotterdam: Undeniably talented composer with fabulous technique.

Munich: Unusually talented composer and uncommonly great woman of music.

Tot zover de Europese hoofdsteden; er moet nog vermeld worden dat Mej. Mjaoie Hajary bovendien een contract afsloot in de Verenigde Staten van Noord-America met het Metropolitan Concert voor zes jaren; voordat zij werd aangenomen na dagen en nachten te hebben gedemonstreerd, dat zij werkelijk zowel pianogevoel als techniek bezit. En hiermede hopen wij voldoende te hebben bewezen, dat Professor Dons bewering geheel ten onrechte was.

Javaanse bisschop dankt Katholiek Curacao

De Jezuieten-missie in Midden- en West-Java tijdens de oorlog

Het plaatselijk comité ter ondersteuning van Katholiek Nederland heeft een brief met datum 25 October 1946 ontvangen van den Apostolisch Vicarius van Semarang, Mgr. A. Soegyapranata, van de volgende inhoud:

„Temidden van onze moeilijkheden en lasten was het een werkelijke verlichting voor ons om van u en uw medewerkers dezer dagen al de goederen en artikelen te mogen ontvangen voor gebruik in onze kerken. Uw milddadigheid werd des te meer gewaardeerd, aangezien een groot deel van onze kerk-uitrusting werd gestolen en onbruikbaar gemaakt tijdens de Nipponese bezetting

Moge God u rijkelijk belonen voor al wat Gij voor ons hebt gedaan"

Uit deze brief blijkt dus hoe de giften die hier gedaan werden hemaal in het Verre Oosten leniging hebben gebracht De nood in midden- en West-Java is groot geweest. Men leze het volgende relaas dat de Zeer Eerwaarde ter J. Huygens S.J. schreef in het „Indisch Missietijdschrift:

De Kerk is niet van deze wereld. Maar zij staat wel midden in deze wereld. Haar zending moet zich voltrekken te midden van deze mensen, levend in deze bepaalde periode der wereld historie: van deze mensen, met elkaar levend in vrede ofwel elkander bekampend op leven en dood. In de historie van haar uitbreiding zal de Kerk, ten minste gedeeltelijk, afhankelijk blijven van het verloop en de ontwikkeling van zeer veel menselijke feiten en gebeurtenissen. Zo is het gesteld met de hele Kerk op Java.

In betrekkelijke rust en voorspoed was, sinds het einde van de vorige eeuw, de missie onder de inheemse bevolking gegroeid in de breedte en de diepte. Alles beloofde een heerlijke bloei, toen oorlogsgeruchten de horizon begonnen te versomberen. In Maart '42 drongen de heidenen Gods heiligdom binnen. Hadden de missionarissen zich nog in het begin getroost met de classieke gedachte, dat Xaverius de edelmoedigheid een der karakteristieke deugden had genoemd van het Japanse volkskarakter, de harde feiten zouden hen spoedig bitter teleurstellen! Op het Christendom vielen mede de slagen neer, waarmee „Dai-Nippon", het Japanse legerbestuur, heel de Westerse cultuur wilde uitroeien.

Beginnen wij ons overzicht bij het hart der Java-missie, het Xaverius-college van Moentilan. De subsidies werden niet meer uitbetaald. Men was aangewezen op de bijdragen van particulieren. Het moet dankbaar erkend, dat de Indische Katholieken diep en zeer diep in hun beurs hebben getast, sinds de missie sedert de tragische 10de Mei 1940, van het moederland was afgesneden. Er was voor Moentilan iedere maand ten minste f 300,— nodig en zij kwamen er ook. Al spoedig na de invasie door de Japanners werden alle leerlingen, wier ouders en verzorgers op Java woonden, naar huis gezonden. Ongeveer Mei 1943 werden alle leerlingen door de bezettingsautoriteiten verwijderd. Zij konden elders hun studies voortzetten in een gewijzigd, zuiver Oosters program, of wel dienstnemen bij de „Haiho's", d.w.z. de Inlandse recruten, die opgeleid werden voor het Japanse leger. Wij hoorden later van verschillende van deze jongens, dat zij verteerd werden van heimwee naar Moentilan.

Ongeveer October 1943 werd Moentilan omgevormd tot concentratiekamp, waarin de inwonende missionarissen met verschillende van hun ordebroeders uit Salatiga, Magelang en andere plaatsen werden geïnterneerd. In een paar bijgebouwen werden ook enige dominee's met hun families ondergebracht. Het afgesloten leven had ongeveer een half jaar geduurd, toen een nieuw bevel van den overweldiger de bewoners weer overbracht naar het kamp van Salatiga. Het Xaverius-college werd toen ingericht tot een vrouwenkamp. Het huis heeft door de internering ontzettend geleden. Het prachtige en zeer kostbare orgel werd op last van de Jappen vernield: de pijpen o.a. gebruikt voor de waterleiding. De altaren werden als brandhout opgestookt; zo ook de communiebank en stoelen en kerkbanken. De rijke bibliotheek ging geheel verloren.

Van Moentilan begeven we ons naar het nabijgelegen Djokja. Zoals waarschijnlijk reeds bekend is uit de Nederlandse dagbladen, werden op 19 Juli 1942 5 Jezuïeten uit Djokja gearresteerd; later nog een Jezuïet uit Bara, onder beschuldiging, dat zij de mensen zouden hebben aangespoord om te bidden voor de vrede; hetwelk, volgens den Jap, impliceerde, dat zij de oude toestand weder wilden hersteld zien.

Dat betekende een zware slag voor de missie, omdat deze priesters juist het meeste contact hadden met de Javanen, om hun grondige kennis van de Inheemse talen. Onder de aangehoudenen bevond zich ook Pater W. Rietra, Pastoor van de Xaveriuskerk in de Kampementstraat. Op de pastorie bleven slechts over de paters J. van Beckhoven en J. Sevink, beiden over de zeventig jaar. Pater van Beckhoven overleed spoedig daarop. Gelukkig, dat de sterk gedunde bezetting werd versterkt door de komst van Pater H. de Kuyper uit Semarang.

In het St. Ignatius-college aan de Sultansboulevard werden de lessen in de wijsbegeerte en aanverwante vakken aan de scholastieken van de Sociëteit onverstoord door gegeven. Dit bleef zo, totdat in October 1943 professoren en leerlingen geïnterneerd werden.

Ook in het Paulus-seminarie te Djokjakarta werd voor den toekomstigen seculieren clerus van Indië de cursus, in philosophie en theologie doorgezet, eerst in het monumentale gebouw aan de Tjodeweg, later, toen deze gebouwen waren ingehuurd voor de huisvesting van de soldaten van het Nederlands-Indische leger, in de behuizing, gelegen achter het ziekenhuis van de Eerwaarde Zusters Onder de Bogen. Toen in October 1943 de professorenstaf geïnterneerd werd zetten philosophen en theologanten op eigen gelegenheid hun studies voort, daarin bijgestaan door den Javaansen Pater Th. Poespasoeparta S.J., die iedere Maandag tot dat doel uit Solo overkwam.

In Soerakarta — in Indië gewoonlijk kortweg Solo genoemd — werden de Europese missionarissen, drie Paters Jezuïeten en twee van de congregatie der H. Familie, geïnterneerd op 30 Mei 1942 in het ziekenhuis aldaar, waar sedert 25 April van dat jaar reeds verschillende ambtenaren van het Binnenlands Bestuur waren gevangen gezet. Op 1 Juni daaropvolgend werden zij door de Japanse politie teruggebracht naar de pastorie, gelegen in de wijk Poerbajan, en daar geïnterneerd met toevoeging van twee dominee's en één evangelist van de Pinkstergemeente van Klatten. Dit bonte gezelschap werd 20 Augustus daaropvolgend nog vermeerderd met 6 Broeders van de Congregatie der Onbevlekte Ontvangenis. De twee inwonende Javaanse priesters hadden elders in de stad een goed heenkomen moeten zoeken. Tijdens de eerste weken der internering was het aan de priesters nog toegestaan geweest, om enig contact met de parochianen te onderhouden; zij konden in de kerk de H.H. Sacramenten aan de Javaanse Katholieken toedienen. Maar weldra werd hun ook dit weinige nog ontnomen. Op 19 Augustus kwam er een politiepost bij de kerk staan, en op 27 September werd den Europesen missionarissen aangezegd, dat zij wel „kerk mochten houden", zoals de Indische term van oudsher luidt, maar niet voor de Javanen. De priesters moesten dus voortaan de H. Mis lezen met gesloten deuren. De enige Javaanse priester, die overbleef, Pater Th. Poespasoeparta — de andere, Pater A. Prawirapratama, was intussen door den Bisschop naar Semarang overgeplaatst — ston dus geheel alleen voor een taak, die vroeger door zes missionarissen werd waargenomen. Iedere Zondag moest hij twee Hoogmissen zingen, één in de St. Antoniuskerk en één in de kerk van den H. Petrus, heel alleen biechthoren en de H. Communie uitreiken, natuurlijk onder de H. Mis, en daarenboven nog twee dagen van de week naar Djokja, om daar les te geven aan het Groot Seminarie.

Wij blijven bij het geval Solo met opzet wat langer staan, vooreerst omdat wij daar zelf getuige van geweest zijn, en vervolgens om een staaltje te geven van „wat al de blinde staatszucht brouwen kan".

Semarang was op 5 November 1941 tot bisschopstad verheven. In de Rozenkranskerk van Randoesarie was Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Albertus Soegyapranata door Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus Willekens tot Bisschop geconsacreerd met asistentie van Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Albers, den Apostolischen Vicaris van Malang en Zijn Hoogwaardige Excellentie Mgr. Mekkelholt, Apostolisch Vicaris van Palembang. „In Nomine Jesu, In de Naam van Jezus", aldus de wapenspreuk van den eersten Javaansen Bisschop. In de naam van Jezus hadden de Apostelen smaad en vervolging te lijden gehad. Ook het nieuw opgerichte Vicariaat van Semarang zou rijkelijk delen in Christus' Kruis. De nieuwe Bisschop zou als Javaan vrij blijven van internering, maar zou zich weldra beroofd zien van bijna heel zijn clerus. Kort na de invasie, begin Maart 1942, werden eerst de hoofdpastoors der parochies geïnterneerd, maar na ongeveer een maand weer vrijgelaten. Een jaar later werden alle Europese priesters geïnterneerd eerst in het Halmaheira-kamp (Halmaheira is een wijk van Semarang) en later in het kamp van Bandoeng. Ook hier in Semarang dezelfde droeve toestand als in Solo: de Bisschop en twee Javaanse priesters voor heel een grote stad en voor de dienstreizen naar de omliggende gemeenten.

Ook Giri-Sonta, het Indische Noviciaat der P.P. Jezuieten zou ruimschoots zijn aandeel krijgen in het Missiekruis. Op 9 Februari 1942 was de Novicenmeester, Pater G. Schmedding, over leden. Hij werd opgevolgd door Pater Gijsbrand Schoonhoff, die echter kort daarna geïnterneerd werd. Deze werd vervangen door den Javaansen Pater Damianus Hardjasoewanda, die echter wegens zijn ziekelijke toestand dit officie zo goed als niet heeft kunnen waarnemen en weldra overleed. Na de internering van R.P. Rector en de andere Europese Priesters, was het huis zonder doorlopende geestelijke verzorging. Eens in de week slechts kon een Javaanse Priester uit Semarang overkomen, om in de kerk de Heilige Mis te lezen en de Heilige Communie uit te reiken aan de verweesde novicen, scholastieken en parochianen.

Tot zover het overzicht over de missies der Jezuieten in Midden-Java gedurende de woelige periode 1940-1945.

Nog een kort woord over de missiestaties der Jezuieten in West-Java. In de Batavia stond de krachtige figuur van Zijne Hoogwaardige, Excellentie Mgr. P. Willekens. Driemaal gesommeerd door den overweldiger om zich vrijwillig gevangen te geven, weigerde hij driemaal.

Ten laatste werd hem alle vrijheid gelaten om zich ongehinderd door de stad te bewegen. Met het dienstkoffertje aan het stuur van zijn fiets gebonden, kon men hem door de stad zien rijden om het H. Doopsel of de laatste H. H. Sacramenten toe te dienen.

Op zijn verzoek werd hem door de Japanners een secretaris toegestaan in de persoon van pater L. Zwaans. De Javaanse Jezuïet Pater B. Soemarna, benoemd tot Pro-Vicaris, hielp den Bisschop in de zielzorg.

In de St. Jozef-kerk van Meester-Cornelis werd tijdens de afwezigheid der beide Hollandse priesters, de paters C. Verhaar en J. van Niekerk, de zielzorg waargenomen door twee Inheemse saeculiere priesters, Pastoor B. Voogd en Pastoor J. Moningka. De laatste was als Menadonees, de eerste als Indo-Europeaan niet geïnterneerd. De overige Pastoor van Kampong Sawah, Pater M. Kusters, eveneens geïnterneerd, werd van tijd tot tijd vervangen door den Keiesen saeculieren priester Pastoor E. Jamco.

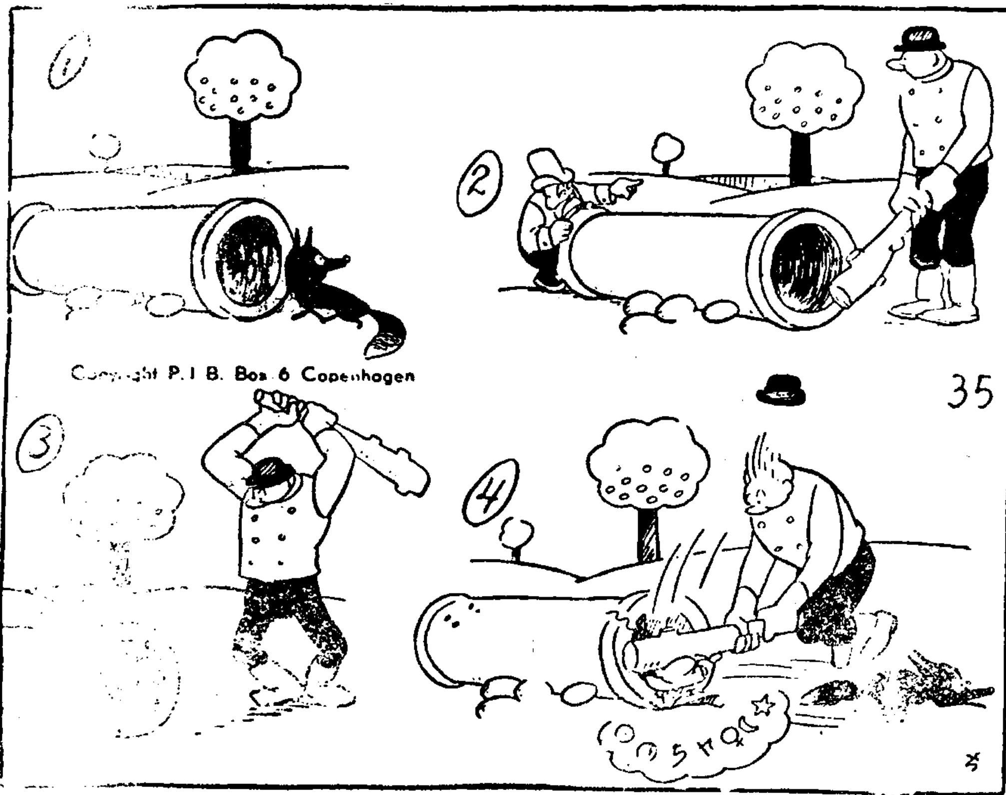
Den 15de Juni 1944 stierf van uitputting in de gevangenis Soekamiskin te Bandoeng Pater F. Sträter. Zonder vrees van iemand te kort te doen, mogen wij wel op hem het Paulus-woord toepassen: hij heeft meer dan andere gewerkt. Een van zijn medebroeders complimenteerde hem eens met het succes in zijn missiearbeid. En met een glimlach antwoordde Pater Sträter daarop: „Er ontbreekt nog één zaak: en dat is het kruis."

Het Kruis van Christus is met volle zwaarte neergeploft op de bloeiende missie van Java; de missie van Nederlandsch-Indië heeft inderdaad haar vuurdoop ondergaan.

De missiegeschiedenis is de geschiedenis van de groei der Kerk in haar breedte en in haar diepte. Bij de vorming van haar missionarissen verwaarloost de Kerk allerminst natuurlijke hulpmiddelen: karaktersterkte, wetenschappelijke ontwikkeling, talenkennis ondernemingsgeest, talent van omgang met de mensen en honderd andere gaven der natuur. Maar boven alles blijft de H. Kerk het Mystiek Lichaam van Christus, dat zal gekruisigd worden in zijn geestelijke ledematen tot aan het einde der eeuwen.

Daarom is het bloed der martelaren het zaad der christenen. Het Rijk Gods wordt uitgebreid niet alleen door actie, maar ook door passie, niet alleen door stoere werkzaamheid, maar ook — en vooral — door het martelaarschap van geduldig gedragen lijden!

Toen wij geïnterneerd waren in de pastorie van Solo, hoorden wij iedere Zondag de Javanen na de Hoogmis zingen: „Christus vivit, Christus regnat in aeternum. Christus leeft, Christus overwint, Christus heerst in eeuwigheid!" Dat worod klinkt ons nog na in de herinnering als het parool en de belofte van een heerlijke toekomst.

ADAMSON MAAKT JACHT OP DE VOS.

Communistische actie ook in Japan

Strijd om de invloed in vakverenigingen.

De energie, waarmede de communisten munt trachten te slaan uit de wederopstanding van de vakverenigingen in Japan, is een nadere beschouwing waard. De Tokiose correspondent van „De Tijd" schrijft dat de Japanse premier, Yosjida, zich niet aan overdrijving schuldig gemaakt schijnt te hebben, toen hij dezer dagen verklaarde, dat de Japanse communistische partij het land naar een revolutie wil drijven, niet alleen met de bedoeling haar leerstellingen in toepassing te brengen, maar ook om verwarring en rel'etjes te veroorzaken.

Vóór de oorlog bestond er in Japan niet meer dan een schim van een vakverenigingswezen. Het werd enigszins verwezenlijkt in de liberale vakbeweging van 1920 en de Zeeliedenbond, die, als een van de belangrijkste, zelfs enige concessies voor zijn leden wist te bedingen.

In 1936 waren er slechts 450.000 Japanners aangesloten bij een vakvereniging, bij een totaal aantal van 9.000.000 arbeiders. Honderden werden gevangen gezet wegens „staats-gevaarlijke ideeën" en de politie ontbond meermalen vakbonden op eigen gezag. Na het uitbreken van de oorlog verdwenen de vakverenigingen van het toneel.

Het behoort tot de vaste politiek van generaal MacArthur om, in overeenstemming met Trumans richtlijnen van September 1945, de vakbonden aan te moedigen als een essentieel deel van de democratische ontwikkeling. De „Rechten-verklaring" van October 1945, welke de ongebreidelde heerszucht van het oude ministerie van Binnenlandse Zaken brak, en de wet op de Vakverenigingen twee maanden later proclameerden de vrijheid van meningsuiting en vergadering.

7357 vakbonden.

Het antwoord is overweldigend geweest en er zijn nu 7357 bonden met 2.601.000 leden, die georganiseerd zijn in drie groepen:. de Nationale Federatie van Arbeidersbonden (N.F.A.B.) het Nationale Congres van Industriële Bonden (N.C.I.B.) en de Onafhankelijke vakbonden.

Vele van hen hebben een zuiver kunstmatig karakter — kasplanten noemt men ze soms. Er bestaat in Japan geen democratische traditie, waarin het vakverenigingswezen kan wortel schieten. Vele bonden werden zonder twijfel alleen opgericht om bij MacArthur in het gevlij te komen. De in een steenkoolmijn werkende arbeiders hebben bijv. den eigenaar verzocht voor hen een vakbond op te richten, daar zij gehoord hadden dat het zo hoorde. Zij hadden echter geen idee hoe deze gevormd moest worden. Maar er is een categorie arbeiders, die weet wat zij wil, en de onervarendheid van de anderen biedt den communisten nog meer kansen.

Van de twee voornaamste groepen ondersteunt de N.F.A.B. de sociaal-democraten in de Rijksdag. Zij wordt beschouwd als gematigd liberaal. De N.C.I.O. heeft verklaard, dat zij van geen partij afhankelijk is, maar de meerderheid der in haar opgenomen bonden is uiterst links. En zijn pogingen ondernomen om de twee groeperingen in een gemeenschappelijk Arbeids-Front samen te voegen, maar het extremisme der N.C.I.B. heeft dit verhinderd.

Het is moeilijk het aantal stakingen der laatste zes maanden te berekenen. De meeste werden voor hogere lonen en meer voedsel op touw gezet.

Politieke motieven.

Meer en meer komen echter ook politieke motieven naar voren. Sommige vakbonden maken er geen geheim van, dat zij de liberale regering van Yoshi omver willen werpen en er een uiterst linkse voor in de plaats stellen.

Onder de boeren, die altijd conservatief zijn en die de communistische houding tegenover den keizer zeer bitter stemt, is de invloed der vakbonden gering.

In de steden zijn gedurende de zomer de levensomstandigheden verbeterd. Er is meer werk en meer voedsel. Maar er zijn 6.000.000 werklozen.

Het Japanse volk is zo gewend om orders in ontvangst te nemen van een overheersende minderheid, die zeker is van zichzelf en positief in haar instructies, dat bijna zeker is dat de communisten hun tegenwoordige schamele vertegenwoordiging van zes leden in de Rijksdag zullen weten op te voeren bij de volgende verkiezingen. Goed geïnformeerde waarnemers hebben reeds lang voorspeld, dat Japan uiteindelijk een scherpe zwenking ofwel naar rechts of naar links zal maken.

Zolang de Geallieerden het land nog onder hun controle hebben, zijn felle reacties van deze aard onmogelijk. Maar de groeiende belangrijkheid van de vakverenigingen en de vastbesloten pogingen van de communisten om deze te controleren zijn van onmetelijk belang voor de toekomst.

SJIGEROE YOSJIDA
Geen overdrijving.

Waarschuwing.

De Ontvanger op Curaçao waarschuwt hierbij de gezamenlijke belastingschuldigen wegens Inkomstenbelasting, dat ingevolge art. 75 van P.B. 1944 no. 147 voor of op den 15n November 1946 voldaan hadden moeten zijn definitieve aanslagen in de Inkomstenbelasting 1945 en voorloopige aanslagen in de Inkomstenbelasting 1946 gedagteekend v or 1 Juli 1946; voorts dat deze aanslagen thans invorderbaar zijn geworden en verzoekt hun, ieder voor zooveel hem betreft, de betaling daarvan te zijnen kantore te doen.

Curaçao, 18 November 1946.

De Ontvanger van Curaçao.